

tantadruj

priloga primorskih gledališč

primorske novice

Veš kaj, princ: človek je menljiva stvar,
in to je moj sklep.

William Shakespeare,
Mnogo hrupa za nič

SNG Nova Gorica, 2023/24

Mnenja, anekdote, misli hostes in hostesnikov v SSG

Stik z gledalci je za hostese in hostesnike na prvem mestu

Gledališče so igralci, tehnično in umetniško osebje, upravitelji. Mnogi soustvarjalci so občinstvu nevidni, saj gledalci poznajo predvsem igralce in imajo največ neposrednih stikov s hostesniki, ki so v določenem smislu obraz institucije. Mladi sodelavci gledališča pred vsako predstavo sprejemajo publiko, jo usmerjajo, jo pričakajo z nasmehom in potrebnimi informacijami v garderobi, v kavarni, v dvorani, tudi na avtobusih, s katerimi se gledalci ob nedeljah pripeljejo v gledališče. Hostesniki so v veliki večini univerzitetni študentje, ki s to delovno izkušnjo spoznajo gledališko okolje z različnih zornih kotov.

“Kljub vsem sodobnim družbenim omrežjem, ki nas oddaljujejo, namesto da bi nas povezali, so kraji, kot je gledališče, vedno bolj potrebni.”

MARTIN COK
hostesnik

Vsak ima seveda svojo najljubšo vlogo, prehajanje med zakulisjem in foajem spreminja njihov odnos do gledališča, stik z rednimi obiskovalci ustvarja pristržne navade. Ob koncu letošnje sezone so nekateri hostesniki z nami delili svoje misli in občutke o sodelovanju v Slovenskem stalnem gledališču.

Svetlana Breclj: Ustvariti občutek sproščenosti

Hostesnik mora ustvariti občutek sproščenosti, saj si obiskovalci želijo predvsem sprostitev. Prijazna beseda, nasmehek in pomoč so nujne vrline pri tem poklicu. Včasih se ukvarjam tudi z nadnapisi, ki zahtevajo veliko pozornosti in povezanosti z dogajanjem na odru. Sama imam raje skupinsko delo in stik s publiko, v garderobi ali v dvorani. Z veseljem spremljam gledalce tudi na avtobusu iz Sesljana, ker so moji “sopotniki” zelo prijazni, radi se pogovarjajo in me vedno obdarijo s čokoladnimi bonboni. Tudi šofer Pavel je zelo priazen in spreten voznik.

Nicole Richter: Vedno nasmejani

Odnos, ki ga hostesnik vzpostavlja z gledalci, je zelo specifičen, saj smo vedno pripravljene priskočiti na pomoč pri katerikoli težavi ali dvomu. Na primer, ko gre za gledalce, ki niso nikoli stopili v naše gledališče in potrebujejo več informacij. Včasih se lahko tudi zgodi, da pride do nesporazuma in v tistih trenutkih je treba trezno in umirjeno poiskati najboljšo rešitev. Najpomembnejše pa je, da smo zmeraj nasmejani, ker prav z nasmehom in dobro voljo opravimo naše delo na najboljši način.

Vera Fonda: Upravljanje z nadnapisi je odgovornost

Gledalci se radi z nami posmejejo ali poklepetajo. Tudi meni je stik z njimi prijeten, zato je moja najljubša naloga upravljanje bara, kjer se lahko ob priliki pogovorim z njimi, čeprav dela nikoli ne zmanjka. Kot slovensko

Vera, Jan, Živa, koordinator Martin in Svetlana so del uigrane ekipe nasmejanih hostes in hostesnikov.

gledališče povezujemo slovenske in italijanske gledalce s pomočjo nadnapisov, ki jih upravljamo ravno hostesniki. To je velika odgovornost, saj je razumevanje predstave za del občinstva odvisno od nas. Slediti moramo igri, skrbeti za primerno hitrost predvajanja, da bodo vsi lahko prebrali. Pomembne so tudi pavze: takrat mora biti ekran prazen, da tudi z besedilom izrazimo pomembnost prizora in tišine. Večkrat si tudi ogledam predstave, in to rade volje. Redno sodelovanje s SSG je vzbudilo v meni zanimanje za gledališko umetnost. Zdaj veliko bolj cenim prireditve nasploh. Tudi okolje v gledališču je zelo gostoljubno in prijetno. Po končani delovni dobi v SSG, si bom zagotovo nabavila gledališki abonma!

Sanja Valente: V baru je delo izjemno dinamično

Hostesnik/ca potrpežljivo usmerja gledalce, poskrbi za red pred, med in po predstavah ter je vedno na voljo za informacije. Mislim, da se odnos,

ki ga imamo z gledalci, z leti stalno izboljšuje. Najlepše je sodelovati v baru gledališča, ker je delo izredno dinamično. Predvsem, na začetku sezone se je bilo zelo zanimivo naučiti uporabljati stroje, blagajno in vsega, kar zahteva delo v baru. Naloge in potrebe so raznovrstne, nikoli ni dolgčas. Moj odnos do gledališča se na splošno z leti ni veliko spremenil, prav gotovo pa mi je SSG ponudilo priložnost, da sem se po mnogih letih znova približala gledališču v slovenskem jeziku.

Veronica Piredda: Možnost poglobitve v svet gledališča

Delo hostesnice mi daje možnost, da se poglobim v gledališki svet, ki me od nekdaj zanima. Spoznala sem, da ima vsaka gledališka predstava svoje značilnosti in zahteve, ki jih na odru ne vidimo, zato je vsakič potrebno veliko truda delavcev. Spoznanje takega prizadevanja me je še bolj očaralo in me povežalo z gledališčem. Tako da me zahajanje v SSG ali v druge teatre vedno bolj pritegne.

Živa Furlan: Gledališče omogoča vstop v drug svet

Najraje sem v kavarni, kjer strežem gledalcem, ki se družijo pred začetkom predstave. Rada imam druženje in klepet, zato se tam počutim udobno. Delo v SSG je prav gotovo spremenilo moj odnos do gledališča in gledališke umetnosti. Čeprav že od malih nog obiskujem gledališče, sem v zadnjih letih spremenila in obogatila svoj pogled. Gledališče je živa umetnost, ki nam omogoča pobeg od realnosti in hkrati vstop v drugi svet. Ponuja nam priložnost, da spremenimo svoj pogled na svet, pogledamo na resničnost z različnih zornih kotov in odkrijemo nekaj novega o sebi.

Jan Kalc: Z nekaterimi gledalci je odnos prijateljski

Odnos med hostesniki in gledalci je drugačen od osebe do osebe. Z večino gledalcev se samo vljudno

“Kot slovensko gledališče povezujemo slovenske in italijanske gledalce s pomočjo nadnapisov, ki jih upravljamo ravno hostesniki. To je velika odgovornost, saj je razumevanje predstave za del občinstva odvisno od nas.”

VERA FONDA
hostesnica

pozdravimo, z nekaterimi pa imamo kratke pogovore. S starejšo gospo, ki redno obiskuje predstave in matineeje, imava skoraj prijateljski odnos. Je zelo aktivna in mi vedno pove kaj zanimivega. Dogovorjena sva, da mi pokaže vstopnico takoj po končani predstavi, ker ima karto spravljeno v torbici in se ji ne da brskati po njej stoje. Po predstavi mi pokaže karto in se mi smeji, češ, da me ni hotela “nafrigati”, saj jo ima zares. Drugi gospod pa si je ogledal razstavo Palčiča, ki je bila v gledališču, in mi je na telefončku pokazal svoje umetnine, sestavljene iz odpadkov. Žena mu je pravila, da so samo smeti, meni pa so njegove umetnine zares zanimive in aktualne.

Martin Cok: Gledališča so več kot potrebna

Delo v SSG je nedvomno spremenilo moj odnos in pogled na gledališče. Pravzaprav sem kot otrok obiskoval gledališče le skupaj s šolo in nisem bil pretirano navdušen. Sedaj pa z veseljem obiskujem gledališča in uživam v kakovostnih predstavah in koncertih. Menim, da je gledališče čudovit prostor, kjer se lahko družimo, smejemo ter se česa naučimo. Kljub vsem sodobnim družbenim omrežjem, ki nas oddaljujejo, namesto da bi nas povezali, so kraji, kot je gledališče, vedno bolj potrebni. •

Hostese in hostesniki imajo na premieri tudi nalogo razdeliti cvetje ustvarjalcem predstave.

Šolski in Družinski abonma SSG v besedah referentov in staršev

Gledališče kot življenjska izkušnja

Skrb za otroke in mlade je poslanstvo Slovenskega stalnega gledališča, ki redno ponuja specifične abonmaje za vse stopnje, da bi dramska umetnost postala zvesta spremljevalka skozi vse faze odrasčanja. Za uresničitev teh projektov ima bistveno vlogo sodelovanje referentov, ki predstavljajo most med šolo in gledališčem in posredujejo svojim učencem vsebine, jim pomagajo pri razumevanju predstav in postavitvev.

Vrtci in prva triada osnovne šole so letos gledali *Tinka Polovinka* in *Zajca Zvitorepca*, ki je skupaj z mini muzikalom o sprejemanju samega sebe *Gregor in Silvija* sodil tudi v program za 4. in 5. razrede. Srednje šole so odkrile marsikaj o zgodovini glasbe z duhovito in poučno predstavo *Od tišine do glasbe* in se poglabile v temno poglavje preteklosti s predstavo *Dnevnik Ane Frank*. Profesorica **Ljuba Legiša**, referentka na Večstopenjski šoli Vladimir Bartol za stike z gledališčem, je o sezoni za najmlajše povedala: "Ponudba je bila letos sprejeta zelo uspešno. Učitelji so pripravili otroke na vsebino predstav, da bi najmlajši še bolj uživali ob samem ogledu in se sproščeno zabavali. Učenci višje stopnje osnovne šole in dijaki srednje šole se raje poglabijo v vsebine po ogledu, v razredu predebatirajo o tem, kar jih je posebno prevzelo, kot na primer v predstavi *Ane Frank*, kjer so se nekateri poistovetili z mlado junakinjo. Za otroke je bilo izredno pozitivno, da so si lahko ogledali eno predstavo v bližnjem okolju, se pravi v šoli ali v društvu, drugo pa v gledališču, kamor nimajo vsi možnosti redno zahajati s starši. Doživljanje gledališča je zelo pomembna pobuda, ki jo je vredno ne samo obdržati, ampak z ljubeznijo tudi gojiti."

Čim bolj raznolika ponudba

O abonmaju za višje šole je referentka na liceju Franceta Prešerna **Manica Maver** povedala: "Dijakom smo v domeni s Slovenskim stalnim gledališčem ponudili štiri predstave: tri so bile skupne za vse dijake (*Kakor v nebesih*, *6* in *Bog masakra*),

Otroci drugega razreda OŠ Fran Milčinski - Katinara so narisali svoje vtise ob ogledu predstave Zajec Zvitorepec.

FOTO: OŠ FRAN MILČINSKI

četrtro predstavo pa so dijaki izbrali med tremi možnostmi (*Veliki diktator*, *Lepa Vida* in *Male prebrisane laži*). Možnost izbire se je dobro obnesla, saj imajo dijaki različne okuse, po drugi strani pa jim je bilo tako lažje uskladiti številne prostoračasne dejavnosti z obiskom gledališča. Iz ankete, ki sem jo opravila po koncu sezone med dijaki, izhaja, da so precej zadovoljni z letošnjo ponudbo. Zanimivo se mi zdi, da se njihova mnenja o posameznih igrarh precej razlikujejo: predstave, ki so jih nekateri dijaki ocenili z najvišjo oceno, so njihovi vrstniki ocenili negativno. Na vprašanje, katera predstava jim je bila najbolj všeč, sta največ glasov zbrali predstavi *Kakor v nebesih* in *Veliki diktator*. Prvo so prav vsi dijaki ocenili s pozitivno oceno, medtem ko so nekateri imeli negativno mnenje o

drugi. Zanimivo je, da se je na seznamu najljubših predstav znašlo kar pet od šestih ponujenih predstav. Na vprašanje, kaj si želijo za naslednjo sezono, so nekateri izrazili željo po komedijah, drugi po kaki svetovni uspešnici, nekateri po predstavi z glasbo oziroma petjem. Mislim torej, da je pomembno, da dijakom ponudimo čim bolj raznoliko paleto gledaliških doživetij, kjer lahko vsak najde kaj po svojem okusu. Vsekakor je pomembna kakovost predstav; dijakov ne smemo podcenjevati in jim ponujati samo bolj lahkotnih vsebin."

Pozitivna življenjska izkušnja

Najmlajši redno zahajajo v gledališče tudi izven šolskih abonmajev in sicer v okviru izjemno uspešnega in priljubljenega Družinskega abon-

maja. Sobotni popoldnevi so letos ponudili štiri gostujoče predstave: *Obuti maček Andreja Rozmana Roze*, *Muca Copatarica Ele Peroci* in *Dese Muck, Heidi Johanne Spyri* in še pravljčni muzikal *Čarovnik iz Oza*. O tej izkušnji je svoje mnenje delila abonentka **Biserka Simoneta**: "Za otroke in starše so predstave Družinskega abonmaja res dragoceno doživetje, saj imajo priložnost, da skupaj uživajo v zgodbi, ki jo vidijo na odru, ter se nato pogovarjajo o predstavi in vlogah posameznih igralcev, pa tudi o čustvih, ki jih je predstava v njih vzbudila. Skratka, gre za pozitivno življenjsko izkušnjo, ki spodbuja globoko vez med otroki in starši, obenem pa otroku - skupaj z ogledom predstav s šolo - pomaga vzljubiti gledališče, da bo vanj vedno rad zahajal tudi kasneje v življenju." •

Poletne ponovitve avtorskega "doživetja" Patrizie Jurinčič

Vzletna emocionalna steza

Obredi in miti, ki so povezani z naravo, življenjem, morjem, se prepletajo v avtorskem projektu Patrizie Jurinčič Finžgar Kaplja soli. Predstava se s prihodom poletja vrača v Slovensko stalno gledališče z novostjo, saj bo dvojezičnost tržaške igralke, avtorice in režiserke omogočila izvedbo predstave tudi v italijanskem jeziku, naslovljeno Goccia di sale.

ROSSANA PALIAGA

Poezije istrskega pesnika **Edelmana Jurinčiča**, izvirna glasba **Andrejke Možina**, scenarij **Patrizie Jurinčič** in kitarska spremljava **Janoša Jurinčiča** so kaplje umetnosti, iz katerih je sestavljena predstava, ki poudarja povezavo človeka z naravo in iskanje stika z bistvom življenja.

V poletnih mesecih bo doživela več ponovitev. V petek, 28. junija, bo na sporedu na vrtu muzeja Sartorio v Trstu, 9. julija v Devinu, 18. julija na Primorskem poletnem festivalu, 22. julija v ljubljanski Galeriji Škuc, 27. julija spet v Trstu v sklopu festivala Trieste Estate.

V dramskih predstavah se vsaka ponovitev razlikuje od prejšnje, repriza te predstave pa prinaša še večjo razliko, saj se dogaja dejansko v novem življenjskem obdobju igralke, s katero smo se pogovorili o občutkih in vtisih pred novim nizom predstav.

• **Kaplja soli je projekt z izrazito osebno noto, saj je nastal iz doživljanja materinstva. Je ponavljanje predstave izven izvirnega konteksta pridobilo nov predznak?**

"Impozanten nosečniški trebuh, kakršen je bil moj ob premieri predstave, nedvomno nosi močno spo-

Patrizia Jurinčič bo ponovno nastopila v avtorskem projektu, ki umetniško povezuje soimenjake "Jurinčič".

FOTO: LUCA QUANA

ročilo, tako v vizualnem kot tudi energetskem smislu, sploh v predstavi, ki govori o nastanku življenja. Tega zdaj ni več in z njim je gotovo nekaj odšlo, a ogroditve predstave, njeni elementi in sporočilo ostajajo enaki. Navsezadnje ženska lahko spregovori na intimnem nivoju o cikličnosti ne glede na to, ali je mati ali ne, in nedvomno drži, da je *Kaplja soli* moj najbolj intimen projekt doslej."

• **Predstavo ste odigrali v različnih, tudi "ambientalnih" kontekstih: kateri je pustil najmočnejše vtise?**

"Predstava najbolje zaživi ob morju. Ko se resnični zvoki, svetloba in vonjave spojijo z odrskimi znaki za taisti ambient, ponudijo neke vrste novo podobo resničnosti. Tako kot to počne poezija, ki v predstavi nosi glavnino sporočilnosti. Zamisel za-

njo se mi je pravzaprav porodila prav ob branju poezije istrskega pesnika, soimenjaka Edelmana Jurinčiča, ki je z morjem tesno povezan, kot sem tudi sama. *Kaplja soli* je v marsikaterem pogledu nadaljevanje mojega prvega glasbeno-gledališkega solo projekta *Moj Devetsto*, v katerem je bilo morje prav tako protagonist."

• **Glasba je vedno prisotna z "dramaturško" vlogo v vaših avtorskih projektih. Kako ste jo uporabili v tej predstavi?**

"Glasba ali natančneje petje je ena mojih najljubših gledaliških strategij. Trenutek, ko igralec preide iz govora v petje, je zame krhek, magičen in z razumom neulovljiv - veliko časa sem namenila raziskovanju te 'vzletne emocionalne steze'. Enega glavnih pogojev za uspešen vzlet pripisujem precizni dramaturgiji. V tej predstavi brana poezija predstavlja moško, uglasbena oziroma odpeta pa žensko perspektivo. In čeprav sta za kreacijo življenja potrebni obe energiji, je ženska tista, ki ji v tem procesu nedvomno pripade razburljivejša 'vzletna emocionalna steza'. Iz prve roke lahko povem, da je resnično krhka, magična in z razumom neulovljiva." •

Pogovor s **Sergijem Pelhanom**

Pot do uresničitve dolgoletnih želja

SNG Nova Gorica maja praznuje 30-letnico današnje stavbe gledališča in 20-letnico statusa narodnega gledališča. Za obe pridobitvi je med najzaslužnejšimi Sergij Pelhan, nekdanji direktor gledališča, ki je poklicno opravljal še številne druge vodstvene funkcije.

ANA PERNE

Sergij Pelhan je bil med drugim leta 1986 izvoljen za predsednika Kulturne skupnosti Slovenije, v začetku devetdesetih let za predsednika Skupščine občine Nova Gorica, v letih od 1993 do 1996, torej v času odprtja nove gledališke hiše, pa je bil minister za kulturo Republike Slovenije. Čas praznovanja jubilejev nedvomno predstavlja odlično priložnost, da se z njim sprehodimo po poti, ki je pripeljala do uresničitve dolgoletnih želja.

“In v teh okoliščinah je leta 1994 na srečo zraslo novo gledališče v Novi Gorici.”

• **Željo, da bi se zgradila nova gledališka stavba, sta izrazila že Andrej Jelačin, ki je vodil polpoklicno Goriško gledališče, ter Jože Babič, ki je bil direktor v času, ko se je to profesionaliziralo in leta 1969 preimenovalo v Primorsko dramsko gledališče, a nato še poltretje desetletje delovalo v svojih prvotnih prostorih na Soški cesti v Solkanu.**

“Res je. Želja po pridobitvi ustrezne stavbe je bila prisotna že od začetkov delovanja gledališča, kajti v Solkanu je bil prostor vendarle premajhen. Vendar Nova Gorica več let ni imela najprimernejših pogojev, da bi sama zmogla tako velik projekt, kot je izgradnja novega gledališča. Do premika je prišlo v začetku sedemdesetih let z ustanovitvijo Kulturne skupnosti Slovenije in policentrično zastavljenim kulturnopolitičnim programom. Znotraj Skupnosti slovenskih gledališč smo ugotavljali, da je glede prostorov v najslabšem položaju prav novogoriško gledališče. Zato smo ga uvrstili na prednostno mesto. Odločiti se je bilo treba, ali je bolje zgraditi veliko stavbo, ki bi omogočala tudi operne predstave, ali pa bi zadostovala stavba za uprizoritve dramskega značaja. Glede na to, da je bilo v ‘stari’ Gorici Gledališče Verdi (Teatro Verdi) dovolj veliko tako po številu sedežev kakor po velikosti odra, smo računali, da bosta ti dve mesti prej ali slej vendarle začeli sodelovati tudi na področju kulture, mogoče celo najprej na tem področju. Zato smo se odločili za izgradnjo prostorov za dramsko gledališče. Načrtovano osnovo za gledališko stavbo sem potem predal arhitektu Vojtehu Ravnikarju in gradnja se je začela leta 1989.”

• **Je bila iz urbanističnega vidika že od samega začetka načrtovana današnja lokacija?**

“Ta prostor se je hranil za nekaj kakovostnega. Verjetno je bilo že prej

Sergij Pelhan

FOTO: DAVID VERLIC

mišljeno, da bi tam zraslo gledališče in vzporedno, kot je načrtoval Ravnikar, knjižnica, ki bi povezovala obe obliki kulturne ustvarjalnosti ali pa ponudbe. Na srečo se je to tudi zgodilo. Mislim, da ni primernejšega prostora.”

• **V nekem pogovoru ste povedali, da gradnja pri politikih ni vzbujala navdušenja, in se pohecali, da ste na začetku morali “jamo” celo skrivati ...**

“Dejstvo je, da slovenska država ni bila naklonjena tovrstnim pridobitvam; prednost se je dajalo denimo področju komunalnih ureditev. Gledališča se niso gradila, ne takrat ne pozneje, na žalost. Zato smo v Kulturni skupnosti počakali na prve zidove in šele nato poskrbeli za javno objavo tega, kar je bilo nemogoče zaustaviti. V prehodnem obdobju novonastajajoče države pa je imela tudi politika druge skrb. In v teh okoliščinah je leta 1994 na srečo zraslo novo gledališče v Novi Gorici.”

• **Še pred tem je v Novi Gorici leta 1980 zaživel Kulturni dom, v katerem je svoje prostore dobila tudi uprava gledališča. Kakšno je bilo sobivanje?**

“Mislim, da je prišlo v času županovanja Jožeta Šušmelja do ideje, da se zgradi Kulturni dom, ki bi omogočal tako glasbene kot gledališke prireditve. Vendar je kmalu postalo jasno, da je izredno težko izvesti oba programa, saj vsak od njiju zahteva svoj prostor. V gledališkem delovanju denimo v obdobju vaj oziroma priprave predstav zaradi zasedenosti odra druge prireditve niso izvedljive. Zato je bila uresničitve ideje o novi gledališki stavbi toliko nujnejša.”

• **Solkansko gledališče je v nekem trenutku začelo tehnično zaostajati za nekaterimi okoliškimi prireditvenimi prostori. Pa vendar so bili igralci, kot je mogoče razbrati iz zapisanih ali posnetih spominov, močno navezani na ta prostor. Kako se ga spominjate vi?**

“Dejansko so se igralci navezali na solkansko gledališče, ker se je tam oblikovala neka skupnost, čutili so se povezane. Vendar pa so bili pogoji na žalost, gledano tudi z vidika tistih časov, zelo slabi. Tam je bila samo ena garderoba, kjer so se na dvajsetih kvadratnih metrih skupaj preoblačili tako igralci kot igralkke, delavnica je bila pod odrom, slišal se je vsak kamion, ki je peljal mimo stavbe ... Skratka, bila je katastrofa. Seveda je igralcem, ko pridejo iz nekega manjšega prostora, podobno kot nekomu, ki se iz garsonjere preseli v štirisobno stanovanje: ljubša jim je bila intimnost manjšega okolja. Ampak mislim, da je po treh,

Goriškem značilno, da je že od konca maja pa do sredine septembra bolje igrati zunaj; ljudje v tem času niso vajeni zahajati v zaprte prostore. Načrtovali smo, da bi stranski oder odprli in bi občinstvo gledalo direktno na levi oder. Mislim, da je v zadnjih dveh letih prišlo do spremembe načrta in da bo zdajšnja izvedba zadeve bolj zapletla, kot če bi bila izpeljana prvotna zamisel. Vendar upam, da bo uspelo in da bo tudi ta gledališki prostor dobil neko končno obliko.”

• **Ste morda imeli v mislih tudi to, ko ste prispevek za programsko knjižico sezone 2013/2014,**

“Dejstvo je, da slovenska država ni bila naklonjena tovrstnim pridobitvam; prednost se je dajalo denimo področju komunalnih ureditev. Gledališča se niso gradila, ne takrat ne pozneje, na žalost. Zato smo v Kulturni skupnosti počakali na prve zidove in šele nato poskrbeli za javno objavo tega, kar je bilo nemogoče zaustaviti.”

štirih letih ta nostalgija po Solkanu tudi pri njih že usahnila, zlasti ko so spoznali, kakšni so bili nekdanji in kakšni so novi pogoji: lastne garderobe, tehnika na drugem nivoju ipd.”

• **Prvotni načrti nove gledališke stavbe so sicer predvidevali še določene zmogljivosti, ki se niso oziroma se še uresničujejo, denimo letni oder, ki je ravno v fazi nastajanja. Lahko bi rekla, da se je stavba po odprtju še razvijala in se razvija?**

“Poleg levega odra je bil načrtovan tudi desni, ki pa se ni zgradil, ker je bila cesta preblizu. Vendar smo uspeli urediti, da se vrata za glavnim odrom odpirajo, tako da lahko denimo, kot se je pri neki predstavi že zgodilo, pride nekdo s konjem na oder in tam nastopa. Ali pa da se pripelje noter kamion. Imeli smo seveda tudi idejo letnega odra, ker je na

posvečen obletnicam, zaključili z besedami, da je nastopil “čas za nove sanje”? Je morda nekdanje sanje možno ugledati tudi v prihajajoči Evropski prestolnici kulture?

“Upam, da bo prišlo do sodelovanja, ne glede na letni oder. Če bodo predstave nastajale v sodelovanju z italijansko stranjo, bodo mogoče tudi oni pripeljali svoje predstave; v tem primeru bi znali v novogoriški prostor potegniti tudi svoje občinstvo. Sicer pa imam občutek, da je pri obeh predstavnikih mest prisotno bolj tipanje, da se vsak boji nekaj izgubiti. Še ko sem bil direktor, sem opazal, da je predvsem italijanska Gorica imela občutek, da jih z našo kulturno ponudbo nekako prehitavamo po levi strani, čeprav je tudi njihova kar dobra. Vendar pa ta ne seže preko meje, kljub temu da bi si zaslužila, in tudi naša žal še vedno ne seže na drugo stran.”

Poseben nedeljski Koncert za rojstni dan

Slavnostni dogodek ob praznovanju 30-letnice stavbe in 20-letnice statusa narodnega gledališča bo v nedeljo, 19. maja 2024, ob 20. uri “Dobro je znano, da je v igralskem ansamblu SNG Nova Gorica veliko izvrstnih pevcev. Marsikatera predstava se nam je vtisnila v spomin po odličnih songih in škoda bi bilo, da bi ti zamrli. Želja o koncertu je že dolgo prisotna, zdaj pa je napočil pravi trenutek, da se uresniči. *Koncert za rojstni dan* je posvečen praznovanju obstoja našega gledališča, ljubezni, ustvarjanju in hvaležnosti,” pravi režiserka **Tereza Gregorič**, ki je komično-glasbeni večer zasnovala skupaj z **Jakobom Šfiligajem**. Avtor aranžmajev in korepetitor je **Anže Vrabec**, nastopili bodo **Radoš Bolčina**, **Ana Facchini**, **Lara Fortuna**, **Arna Hadžialjevič**, **Peter Harl**, **Patrizia Jurinčič Finžgar**, **Jure Kopušar**, **Iztok Mlakar**, **Medea Novak**, **Matija Rupel**, **Žiga Saksida**, **Urška Taufer** in **Jakob Šfiligoj** k. g. ter **Jan Gregorka** (bas), **Matjaž Skaza** (bobni), **Mojca Batič** (violina) in **Rok Felicjan** (klarinet). V rotundi pa bo na ogled razstava 30 gledaliških fotografij novogoriških predstav iz obdobja od 1994 do 2023.

FOTO: ATELJE PAVŠIČ - ZAVADLAV

Prva predstava v novi gledališki stavbi leta 1994 je bil Krst pri Savici Dominika Smoleta v režiji Janeza Pipana.

“Idea se je posrečila in tako je leta 2004 novogoriško gledališče dobilo status slovenskega narodnega gledališča.”

• **Novogoriško gledališče je pred dvajsetimi leti pridobilo status narodnega gledališča, kar je nedvomno posledica vseh premišljenih preteklih potez. Ko ste leta 1975 prvič nastopili kot direktor, je bila ena vaših ključnih potez kadrovska. Kako ste pristopili k temu?**

“Mislim, da je bilo tedaj zaposlenih le sedem igralcev, od tega sta imela končano akademijo mogoče le dva ali trije. S tako maloštevilčnim ansamblom ne moreš ustvarjati niti klasične slovenske, kaj šele svetovne gledališke ponudbe. Po nekih normativih, ki sva jih poskušala postaviti z Igorjem Lampretom, tedanjim upravnikom in umetniškim vodjem SLG Celje, naj bi profesionalno gledališče imelo vsaj enaindvajset igralcev, ker naj bi to število zagotavljalo možnost, da se odigra celoten repertoar svetovne dramatike; seveda tudi z občasnimi gosti. Kmalu po prevzemu vodenja gledališča sem skušal pritegniti k sodelovanju Mileta Koruna, ki je držal besedo in

prišel režirat čez nekaj let, ko sem zaposlil več njegovih bivših študentov, med njimi Bineta Matoha. Spremljal sem mlade kadre; z ženo sva si šla ogledat neko ljubiteljsko predstavo, v kateri je nastopil še rosno mladi Janez Škof, ki smo ga v času študija potem štipendirali in je po končani akademiji tudi prišel za nekaj let igrat v novogoriško gledališče. Skratka, poskušali smo pridobiti mlade, obenem pa ansambel okrepili z že uveljavljenimi igralci, kakršen je bil Aleksander Krošl.”

• **Kakšna pa bi bila primerjalna slika med vašim prvim obdobjem direktorovanja, ki je trajalo dobro desetletje, do leta 1986, in drugim, prav tako dobro desetletje trajajočim obdobjem? Vodenje gledališča ste ponovno prevzeli leta 1997 ...**

“Dejansko je šlo za čisto drugo raven, zahtevati je bilo treba večje projekte, zahtevnejše, kot so bili prej

v Solkanu, nujno je bilo tudi pridobiti uveljavljene tuje režiserje. Novo gledališče je to omogočalo, zelo radi so prišli, ko so videli, da je tu ustrezen gledališki prostor.”

• **Prostor, ki je nedvomno pripomogel tudi k novemu statusu gledališča ...**

“Porodila se je ideja, da bi na mejah države postavili profesionalna narodna gledališča. V Mariboru je takšno že obstajalo, v Ljubljani kot v središču tudi, načrtovali smo, da bi se to uresničilo tudi v Novi Gorici. Ideja se je posrečila in tako je leta 2004 novogoriško gledališče dobilo status slovenskega narodnega gledališča.

• **Tej ideji je bil naklonjen Rudi Šeligo, ki je bil leta 2000 krajše obdobje minister za kulturo. V nekem pogovoru ste našli tri kriterije, ki naj bi jih gledališče izpolnilo za pridobitev tega statusa, in sicer v tem vrstnem re-**

du: kakovost vsebine, nacionalni rob in konkurenčnost v širšem prostoru.

“Žal je Rudi Šeligo zelo hitro umrl, tako da je to idejo uresničila šele njegova naslednica Andreja Rihter. Sicer bi jo sam izpeljal, saj je bil zavzet za ta koncept nacionalnih gledališč, ki s svojo kulturno ustvarjalnostjo hkrati sežejo preko meje.”

• **Kot je to storilo novogoriško gledališče, ki je v obdobju pred pridobitvijo tega statusa doseglo visoko kakovostno raven in veliko gostovalo. Kako se spominjate tega obdobja?**

“Takrat smo igrali po državah oziroma festivalih Južne Amerike in s tem ponesli slovensko ime preko meje. Veliko smo gostovali tudi v Evropi oziroma redno sodelovali z nekaterimi gledališči, ki so prihajala k nam, mi pa smo gostovali pri njih.”

• **Tudi novogoriško gledališče ima znamenito mednarodno festivalsko tradicijo, zlasti z Goriškim srečanjem malih odrov, ki je potekalo v letih od 1972 do 1991 ter se v devetdesetih preimenovalo v Srečanje gledališč Alpe-Jadran. Pozneje se je gledališče vključilo v zvezo Evropska gledališka konvencija in leta 2004 v času vstopa v Evropsko unijo or-**

ganiziralo Mej(ni) fest ... Kakšen pomen je imelo za vas mednarodno festivalsko delovanje?

“Poteza Jožeta Babiča, da ustanovi festival malih odrov, je bila zelo dobra. Tukajšnje občinstvo namreč ni bilo navajeno na zahtevnejše predstave, mali odri pa so bili neke vrste eksperimentalno gledališče. Festival je pritegnil veliko občinstva, zlasti mlajše gledalce, odmevi so bili zelo ugodni. Gledališča, ki so prihajala predvsem iz republik bivše skupne države, so nudila kakovostne predstave. Po razpadu Jugoslavije je festival počasi zamrl, kljub iskanju novih programskih možnosti. Za kakovostne predstave iz širšega evropskega prostora bi namreč potrebovali zelo velike finančne vložke, kar pa takrat ni bilo mogoče. Mej(ni) fest je bil sam po sebi kar odmeven, vendar pa ni dosegel pričakovanih rezultatov, torej novega festivalskega zagona.”

• **Upokojili ste se leta 2007, vendar še vedno redno obiskujete gledališče. Kako ga doživljate?**

“Vsak ima svoj okus, meni bi malo več klasike bolj odgovarjalo kot predstave, ki iščejo predvsem neke začasne učinke in niso dovolj trajne. Sicer je pa tako, da ko se enkrat zavežeš gledališču, ga težko zapustiš. Kar velja za vse, ki nas je očarala ta oblika delovanja, čeprav ni več tako sodobna, kot je bila še včasih.” •

ŠTORIJA IZ GLEDALIŠČA

Nič marsikdaj postane mnogo

• **PATRIZIA JURINČIČ FINŽGAR**

Ko ambiciozen in vedoželjen študent zaključi svoj študij na Akademiji za gledališče, si želi dobrih igralskih priložnosti - in to takoj. Natančno ve, kaj si želi in kaj potrebuje. Zaveda se, da bo morda za priložnost treba nekoliko čakati, a ko bo ta prišla, bo uresničitev njegovih natančno izdelanih načrtov prinesla zadoščenje in uspeh. Tak študent sem bila leta 2015 tudi sama. Sveže diplomirana in vpisana na magisterij sem vkorakala v profesionalne gledališke vode in ka-

zalo je, da se bodo moji natančno izdelani načrti uresničili - in to takoj.

Ponudili so mi, da bi odigrala vlogo Cathy v komornem broadwayskem muzikalu *Zadnjih pet let*. Zagrabila sem jo vzneseno in navdušeno ter se šest mesecev intenzivno pripravljala na uvodno vajo, na kateri bi lahko songe odpela tudi “rikverc”, a namesto tega sem kmalu dobila novico, ki mi je spodnesla tla pod nogami: projekta sploh ne moremo začeti! Zataknilo se je pri avtorskih pravicah. Režiser je ponudil nov material, ki se je več let skrival v nje-

govem predalu. Po šestih mesecih newyorškega sanjarjenja sem pristala trdno na domači grudi: postavili bomo komorno verzijo Grumovega *Dogodka v mestu Gogi*. Na ta preobrat nisem bila pripravljena, vanj je bilo treba preprosto skočiti - in to na glavo in takoj. In sem. Pustila sem svoje načrte, želje, sanje in se posvetila temu, kar mi je gledališče ponudilo. In bila obilno nagrajena z bogatim, ustvarjalnim procesom, polnim uvidov in presenečenj, z odkrivanjem svojih moči in šibkosti, s povezovanjem z menimi ljubimi ustvarjalci in nenazadnje s konkretno

nagrado, nagrado za najboljšo mlado igralko na festivalu Borštnikovo srečanje, ki ji je sledila še večja nagrada: povabilo, da se pridružim igralskemu ansamblu SNG Nova Gorica.

S takimi štorijami mi je gledališče prekrizalo načrte še nešteto krat, a velikokrat se je izteklo v zelo lepo zgodbo: *Peter Kušter* ali *Barufe*, na primer. Pa tudi *Zadnjih pet let*. Ja, prav tistih *Zadnjih pet let*, ki sem jih po petih letih vendarle dočakala.

Dolga leta po zaključenem študiju še vedno skrbno izdelujem načrte in si domišljam, da mi bo le uresničitev

le-teh prinesla zadoščenje in uspeh. A potem se zgodi gledališče: potegne me v svoj vrtinec nepredvidljivosti in čarobnosti, ustvarjalnosti in izzivov, kaotičnega tempa in mnogo hrupa za nič. A ta nič marsikdaj postane mnogo. Če sem le pripravljena pustiti svoja pričakovanja in preprosto skočiti na glavo (in to takoj!). In preprosto verjeti, da se vse, prav vse, zgodi ali ne zgodi z razlogom in ob pravem času. •

Patrizia Jurinčič Finžgar nastopa v vlogi Beatrice v predstavi *Mного hrupa za nič*.

Dom in svet

Potopljen v potovanjih

Za deželo na sončni strani Alp že pregovorno velja, da se je za priznanje na domačih tleh največkrat treba najprej uveljaviti zunaj meja. Umetnost, tudi gledališka, pri tem ni izjema. Številni ustvarjalci se zato povezujejo z gledališči v tujini in zdi se, da uspeh le redko izostane. To dokazuje tudi Gledališče Koper, ki skupaj s tujimi soproducenti prejema vse več nagrad in pohval na gostovanjih in na mednarodnih festivalih v tujini. Da gledališče dobi svojo pravo prepoznavnost šele v soočenju z gledalci, še posebej, če gre za občinstvo v tujini, dobro ve tudi dramski igralec, nekdanji član Slovenskega mladinskega gledališča Niko Goršič, ki je, tudi s soprodukcijskimi projekti, prepotoval nekdanjo Jugoslavijo in - svet.

• NIKO GORŠIČ

Spominjam se, ko so v neki oddaji na televiziji spraševali ljudi, kje najraje spijo, pa sem sam pomislil, da v bistvu najraje spim v hotelski sobi s knjigo na omarici na gledaliških potovanjih. Izračunal sem, da sem tako prespal vsaj tri leta. Ljubim potovanja kot igralec **Niko Goršič** in kot režiser **Nick Upper**.

Spominjam se okoli tristoletih festivalskih predstav v štiriintridesetih državah od New Yorka do Berlina, od Ciudad de Mexica do Moskve, od Londona do Ohrida, od Ženeve do Montevidea, od Milana do Bratislave ...

Spominjam se režiserjev: **Ljubiše Ristića, Vita Tauferja, Tomaža Pandurja, Dragana Živadinova, Ivice Buljana, Branka Brezovca, Dušana Jovanovića, Slobodana Milatovića, Paola Magellija, Diega de Bree, Jerneja Lorencija, Matjaža Pograjca, Damirja Zlatarja Freya, Janeza Pipana, Eduarda Milerja, Mileta Koruna, Suade Kapić, Cezarisa Grauzinisa, Roberta Ciullija** - in **Nicka Upperja**.

Spominjam se prvega gostovanja Slovenskega mladinskega gledališča na fantastičnem svetovnem otroškem festivalu v Hamburgu leta 1975 z *Vilinčkom z lune*. Za gostovanje je bil zaslužen pokojni organizator **Peter Jamnik**.

Spominjam se pomembnega gostovanja *Žrtev mode bum-bum* **Dušana Jovanovića** na velikem festivalu neodvisnih gledališč v Nancyju leta 1977, s katero se je v zgodovini Mladinskega gledališča vse začelo, pa tudi v gledališki zgodovini nasploh.

FOTO: IGOR MOTL

Vojnovičeva Jugoslavija, moja dežela je večkrat nagrajena koprodukcija Gledališča Koper in Pozorišta Prijedor (BiH) v režiji Marka Misirače, ki je premierno živela na Primorskem poletnem festivalu leta 2021.

Tu obstajajo številne anekdote! Mladinsko je postalo gledališče tudi za odrasle. In postalo je Slovensko mladinsko gledališče. Pred tem so bila znamenita le gostovanja SNG Drame, ki pa so bila dogovorjena z meddržavnimi pogodbami, tu je šlo za nov tip izbranih mednarodnih gostovanj. Številke so do danes nepredstavljive. Vso to konkurenčnost kakovosti slovenskega gledališča pa omogoča stalnost igralskih ansamblov!

Spominjam se gostovanj z **Ljubišem Ristićem**, ki nam je leta 1980 pri *Missi in a minor* in *Peržanih* odkril tehnologijo ustvarjanja gledališča in tehnologijo uspeha. Zaznamoval nam je tudi poznejše uspehe z Vitom Tauferjem, Draganom Živadinovom in Tomažem Pandurjem. Na gostovanjih z *Misso in a minor* v Berlinu in Londonu so nas organizatorji najavljali kot najboljši igralski ansambel, Ristića pa v Londonu tudi kot najboljšega režiserja Shakespearovih del zunaj Anglije. Zavist v gledaliških krogih je naraščala. Mednarodni fenomen Slovenskega mladinskega gledališča (Theatre Mladinsko, Slovenija) je začel svoj pohod.

Spominjam se, kako se je žirija na Borštnikovem srečanju posmehovala *Missi in a minor*, medtem ko je na beograjskem Bitefu prejela kot prva jugoslovanska predstava grand prix. In ko je veliki arbiter **Josip Vidmar** na novosadskem Sterijevem pozorju razglasil Dušana in Ljubišo za terorista. In ko naslednje leto 1982 ni dobil nobenega priznanja tudi prvi slovenski muzikal *Smrad opera* **Svetlane Makarovič** v režiji Dušana Jovanovića, so bili sedem let odnosi našega gledališča z Borštnikom prekinjeni, vse do odhoda Dušana kot režiserja in dramaturga na prostost. Minister Gregor pa nič! Jaz sem oblikoval zahtevo za strokovno sestavo žirij brez političnih lokalnih veljakov. Ogenj v hiši! Gledališče je odšlo v "izgnanstvo" s številnimi največjimi gledališkimi uspešnicami Dušana Jovanovića (*Ana, Lepotica in zver, Blodnje*), Janeza Pipana (*Ujetniki svobode, Strah in pogum, Besi, Balkon*), Vita Tauferja (*Razredni sovražnik*,

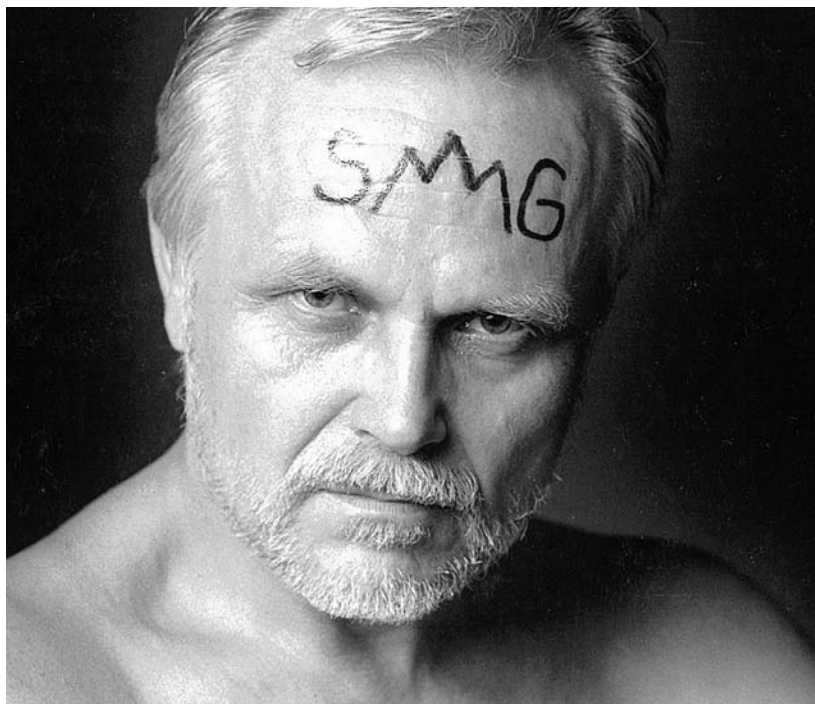

FOTO: GORAN BERTOK

Niko Goršič

Jaz nisem jaz I., Alic v čudežni deželi, Atlantida), Tomaža Pandurja (*Šeherezada*) in Dragana Živadinova (*Dramski observatorij Zenit*).

Spominjam se, kako je Svetinova *Šeherezada* v Pandurjevi režiji spreminjala svet leta 1990 na festivalu v Mehiki. Še danes je pojem v Južni Ameriki. Vrata festivalov niso odprta le za Slovensko mladinsko gledališče, ampak tudi za druga. Sam sem bil na šestnajstih od Ciudad de Mexica do Montevidea. Ker je bil takrat to prvi bienalni festival, so zaradi državnih interesov hoteli podeliti nagrado gledališču iz SZ, na drugem iz ZDA, in so tudi jo. Le Američanom! Na prvem pa naši *Šeherezadi*. To je bil čas, ko smo že govorili o Sloveniji. Veleposlanik je priredil veličasten sprejem.

Spominjam se gostovanja z *Dramskim observatorijem Zenit* v režiji Dragana Živadinova na Svetovnem festivalu v Essnu, kjer smo drugi dan - 27. 6. 1991 - po napadu na Slovenijo na novinarski konferenci podali kot prvi kulturniki izjavo ansambla proti agresiji. Živadinov pa svojo. V tistih desetih dneh vojne smo gostovali s Tauferjevo predstavo *Odisej in sin* tudi v francoskem Grenoblu z ve-

likanskim uspehom. Scena je od tam odpotovala v Mehiko.

Spominjam se gostovanja s predstavo *Mesto, kjer nisem bil* v kolumbijski Bogoti, kjer smo po vaji igralci v kiosku kupili pečeno meso nutrij. Režiserju **Matjažu Pograjcu** je bil zalogaj tako všeč, da je takoj kupil še enega. In če pomislimo, da je meso nutrij jedel tudi nobelovec **Gabriel Garcia Márquez**, vemo, zakaj mi nimamo še nobenega pisatelja s tako nagrado.

P. S.: Sedaj sem navdušen, da je današnja situacija v slovenskem gledališču veliko bolj ambiciozna, tako rekoč pri vseh ustanovah, državnih in neodvisnih. Več je gostovanj in medsebojnih sodelovanj, večje je za vedanje, da si mora vsakdo sam širiti prostor in samozavest. Zdaj smo Evropska unija! Med takimi zanesenjaki je tudi Gledališče Koper!

Sem vztrajen gledalec slovenskega razvoja modernega gledališča od Odra 57 do danes, torej dobrih šestdeset let, in lahko ministrstvu za kulturo pri vsej zavesti izjavim, da je naše gledališče umetniško, ne finančno, konkurenčno prav vsem v Evropi - in pričakujem, da mu bo omogočilo izvoz slovenske kulture. Ker imamo kaj pokazati. •

Soprodukcijske uprizoritve Gledališča Koper z gledališči nekdanje Jugoslavije

2012/2013

José Sanchis Sinisterra: *Ay, carmelal*
Gledališče Koper in Atelje 212, Beograd (RS)
Režiser **Marko Manojlović**

2015/2016

Jonathan Swift: *Guliver*
Gledališče Koper in Italijanska drama HNK Ivan pl. Zajc Reka (HR)
Režiserka **Andelka Nikolić**

Predrag Lucić: *Alan Ford*

Gledališče Koper in Kamerni teatar 55, Sarajevo (BiH)
Režiser **Kokan Mladenović**

2016/2017

Carlo Goldoni, Predrag Lucić: *Barufe*
Gledališče Koper, SSG Trst, INK - Gradsko kazalište Pula (HR), SNG Nova Gorica
Režiser **Vito Taufer**

2018/2019

Po Pahljači Carla Goldonija: *Ventilator*
Gledališče Koper in Újvidéki Színház (RS)
Režija: **Jaka Ivanc**

2020/2021

Goran Vojnović: *Jugoslavija, moja dežela*
Gledališče Koper in Pozorište Prijedor (BiH) Režiser **Marko Misirača**

2023/2024

William Shakespeare: *Romeo in Julija*
Gledališče Koper in Narodno pozorište Republike Srpske, Banja Luka (BiH)
Režiserka **Sonja Petrović**

Gostovanja: Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Črna gora, Romunija, Avstrija, Italija, Češka, Madžarska, Kolumbija

Gostovanje Gledališča Koper na Novosadskih gledaliških igrah

Zgodba Ane Frank navdušila in pretresla tudi mlado festivalsko občinstvo

Koprski gledališčniki so minuli teden nastopili v Novem Sadu, kjer so s predstavo *Dnevnik Ane Frank* na velikem odru Gledališča mladih (Pozorišče mladih Novi Sad) odprli 3. mednarodni festival Novosadske gledališke igre, na katerem so se v okviru tekmovalnega programa predstavile profesionalne gledališke produkcije za otroke in mlade iz Slovenije, Srbije, Bolgarije, Češke, Hrvaške in Italije.

VANJA KORENČ

Razširjena ekipa Gledališča Koper v družbi novosadske gostiteljice na tamkajšnjem odru.

Festivalski selektor in direktor Gledališča mladih **Aleksandar Čurčić** je s tričlanskim umetniškim svetom pregledal in ocenil več kot sto prijav ter izbral deset uprizoritev iz šestih evropskih držav. "Soglašali smo, da je kakovost uprizoritev prvi in najpomembnejši kriterij za snovanje programa," je o poteku izbora povedal selektor. S kakovostjo je torej prepričala tudi koprski priredba *Dnevnika*, ki ga je komaj 13-letna Anne Frank začela pisati ob nemški okupaciji Nizozemske v skrivališču poslovne stavbe v Amsterdamu, kamor se je njena družina skupaj s prijateljsko družino Van Daanovih skrila pred nacisti. Režiserka **Renata Vidič** je Annine dneviške zapise režijsko spleta v dramsko-plesno uprizoritev, ki mlade nagovarja z besedilom, plesom (**Siniša Bukinac**), glasbo (**Mirko Vuksanović**) in videom (**Amar Ferizović**).

"*Dnevnik Ane Frank* v produkciji Gledališča Koper nas je navdušil predvsem z izvirnimi rešitvami, s katerimi so

čtivo, ki ga poznamo v dneviški obliki, oblikovali v dramsko-plesno pripoved, ki bi jo mladi razumeli. Prepletanje besedila in plesa tako dobro deluje, da se gledalec lahko popolnoma prepusti doživetju. Vesel in počaščen sem, da bomo slovensko različico besedila videli tudi na našem odru," je še dodal selektor. Dramsko interpretacijo igralk **Tine Gunzek** in plesne korake **Tjaše Bucik, Siniše Bukinca, Vita Colangela, Patricije Crnković, Noemi Bak** ter **Luke Ostreža** je z dolgim in bučnim aplavzom nagradilo tudi občinstvo, ki je v polni dvorani Gledališča mladih navdušeno vzklikalo: "Bravo!"

Po predstavi se je umetniška zasedba udeležila tudi pogovora z naslovom *Mladi kritiki*, ki ga je vodila dramaturginja **Divna Stojanov**. V pogovoru so nastopajoči in režiserka prisluhnili mladim udeležencem gledališke šole, ki deluje pod okriljem Gledališča mladih, in dijakom Srednje baletne šole v Novem Sadu ter odgovarjali na njihova vprašanja.

Strašljiva in očarljiva

Mladi gledališčniki so predstavo opisali kot čudovito in zastrašujočo hkrati, saj so se z Aninim najstniškim pogledom na svet lahko poistovetili, prizori z vojno tematiko pa so jih pretresli. "Šokirana sem. V šoli smo se malo učili o tem, vendar nisem vedela, da je bilo zares tako hudo. Anina zgodba se me je danes tako dotaknila, da bom doma gotovo poskušala izvesti še več," je povedala 11-letna gledalka in udeleženka gledališke šole. "Med gledanjem predstave sem imela občutek, da sem jaz Ana. Igralka in plesalci so tako prepričljivo prenesli emocije in dogajanje, ki je doletelo družino Frank. Ker vojnih filmov ne maram, sem mislila, da mi tudi taka predstava ne bo všeč, vendar tokrat na odru ni bilo prikazano nič strašljivega, hkrati pa je iz dogajanja več kot jasno, da je bilo v tem času življenje za Ano, njeno družino in Jude nasploh grozno. Ogled predstave bi priporočila vsem, saj sem

se veliko naučila in pomembno je, da vsi poznajo zgodbo in usodo deklice Ane," pa je svoje misli strnila **Nina Klabučar**, udeleženka gledališke šole v Novem Sadu. Mladi so režiserki, igralki in plesalcem namenili vrsto zanimivih vprašanj, s katerimi so dokazali, da je uprizoritev vzbudila mnogo razmislekov. Zanimala so jih zgodovinska dejstva in potek druge svetovne vojne, proces nastajanja uprizoritve ter osebni pogled ustvarjalcev na današnji svet, najstništvo in vojne grozote. Dijaki baletne šole so pohvalili tudi glasbo, ki je po njihovih besedah v uprizoritvi odlično podpirala čustveni del doživetja.

Poslanstvo Gledališča Koper in Gledališča za otroke Svetilnik, ki deluje pod njegovim okriljem ter intenzivno skrbi za razvoj gledališke umetnosti in kulturno-umetniške vzgoje, se tako uspešno širi tudi izven državnih meja. *Dnevnik Ane Frank* se na koprski oder vrača v sredo, 22. maja, ob 18. uri. •

Bilo je nekoč ...

Od zadnje predstave v starem gledališču do filma

V maju, ko nekatera gledališča še hitijo s pripravami na zadnje premierne uprizoritve v sezoni, druga pa že zaključujejo s predstavami za obiskovalce, nadaljujemo z nizom objav, s katerimi smo "po mesecih" poskušali odgovoriti na vprašanje, kje je bilo Gledališče Koper pred desetletjem ali dvema desetletjema in na kaj so danes v koprskem gledališču lahko ponosni. Torej, bilo je nekoč v pozni pomladi leta ...

• 2007

Komedija **Andreja Jelačina** *Agencija za ločitve* v režiji **Katje Pegan** na matičnem odru doživi 150. ponovitev.

• 2008

Mestna občina Koper prejme sklep Ministrstva za kulturo, s katerim ta zagotavlja finančno pomoč Kraljevine Norveške (preko Norveškega finančnega mehanizma) pri prenovi Gledališča Koper. S tem MOK za projekt Kulturno oživljanje Kopra dobi pol milijona evrov finančne pomoči za sicer dobre tri milijone evrov vredno naložbo prenove gledališča.

Svetilnik **Jere Ivanc** v režiji **Jake Ivanca** z gostjo **Katarino Čas** je zadnja predstava (23. maj) na odru stare gledališke dvorane.

Le nekaj dni pozneje se uprava, blagajna in šiviljska delavnica selijo v nekdanje prostore Rdečega križa na Ver-

gerijevem trgu, tehnične delavnice pa v Palačo de Belli. Brezdomno gledališče sezono 2008/09 preživi na odrih in prizoriščih med Novo Gorico in Portorožem.

• 2011

Na pobudo Gledališča Koper tri primorska gledališča v tržaškem Slovenskem stalnem gledališču prvič podelijo primorsko gledališko nagrado tantadruj za najboljšo igralsko stvaritev, za najboljšo uprizoritev in za življenjsko delo.

• 2016

Ob 15-letnici Gledališča Koper prav tako na njegovo pobudo TV Koper - Capodistria v režiji **Gorana Stoisa-vljevića** posname dokumentarni film o profesionalnem gledališkem ustvarjanju v slovenski Istri *Gledališče ob morju - 500 in 15 let ljubezni in gledališča*, ki ga predvaja tudi Televizija Slovenija. •

Svetilnik Jere Ivanc v režiji Jake Ivanca z gostjo Katarino Čas je zadnja predstava (23. maj) na odru stare gledališke dvorane. V spomin nanjo je po predstavi nastala fotografija s tedanjimi člani Gledališča.

FOTO: KERSTEIN

Miranda Caharija, ena najbolj priljubljenih igralk v zgodovini stalnega ansambla Slovenskega stalnega gledališča, in nekdanja inšpicientka Sonja Kerstein si z veseljem ogledata predstave gledališča, v katerem sta preživeli večji del svoje poklicne kariere. "Strokovni" gledalki sta si tokrat privoščili šaljiv trenutek v foto koticu foajeja, kjer stoji poseben kavč, ki ga je režiser Igor Pison uporabil v predstavi Koronske zdrahe.

FOTO: LUCA QUANA

Inan Du Swami, Mojca Špik, Marjan Peternel, Tadej Pišek in lučni mojster Ivan Valtl po prvi abonmajski ponovitvi predstave O snegu in ljubezni v Veliki dvorani SSG. Koreografsko pripoved po romanu Marka Sosiča pričakujejo poletne festivalske ponovitve: 11. junija v tekmovalnem programu Boršnikovega srečanja v Mariboru, 26. junija pa v tekmovalnem programu jubilejnega, 25. Mednarodnega festivala komornega gledališča Zlati lev v Umagu.

Zadnja premierna uprizoritev sezone Gledališča Koper, kriminalna komedija Moriti čuječe po romanu Karstna Dusseja, v kateri trije koprski igralci Igor Štamulak, Anja Drnovšek in Luka Cimprič (na fotografiji skupaj s Katjo Pegan, režiserjem Samom M. Strelcem in sodelavcem za glasbo Robertom Vatovcem) odigrajo kar trinajst vlog, je v drugi polovici aprila dodobra nasmejela (pred)premierno občinstvo. In ker dober glas seže v deveto vas, koprskke gledališčne in predstavo že vabijo v druga slovenska gledališča, kamor bodo ti - takrat z avtom več - potovali naslednjo sezono.

FOTO: GLEDALIŠČE KOPER

V okviru gostovanja Anton Podbevšek Teatra z uprizoritvijo Levitan. Primer Vitomil Zupan preteklo soboto v razstavišču Monfort Portorož je Gledališče Koper v sodelovanju z Avditorijem Portorož-Portorose, APT, Obalnimi galerijami Piran in koprskim Kulturnim krogom dan prej v Gledališču Tartini pripravilo Pogovor o Vitomilu Zupanu. Z gosti - zgodovinarjem dr. Alešem Gabričem, prevajalcem in kritikom Alešem Bergerjem ter režiserjem uprizoritve Matjažem Bergerjem - sta se pogovarjali slovenistka Jasna Čebon ter gledališka publicistka in urednica Amelija Kraigher.

FOTO: SNG NOVA GORICA, SASA MRABEC

V aprilu sta bila v SNG Nova Gorica obsežnejša mednarodna gledališka dogodka pod organizacijskim okriljem Evropske gledališke konvencije (ETC), in sicer gledališki festival za mlade Mlada Evropa IV: Neslišani glasovi in Mednarodna gledališka konferenca ETC-ja. Dogodka sta se prepletala in odvijala pod naslovom Mladi. Drzni. Razbiti kalupi. Festival Mlada Evropa IV je predstavil nov gledališki format, ki v Sloveniji še ni razširjen, to je učilniška predstava, ki gledališče pripelje naravnost med mlade - v njihovo učilnico. Osem predstav, ki jih je produciralo devet gledališč iz več evropskih držav, so si poleg strokovne javnosti ogledali številni dijaki na novogoriški gimnaziji. Mednarodna gledališka konferenca ETC pa je na mnogih okroglih mizah, delavnicah in predavanjih izpostavljala vprašanje zelenega gledališča ter zastavila cilje, po katerih bi do leta 2030 številna evropska gledališča zasledovala idejo trajnosti, ki je danes vse bolj prisotna v zavesti evropskega človeka, gospodarstva in ekonomije.

FOTO: ARHIV SNG NOVA GORICA

SNG Nova Gorica je takoj po prvomajskih praznikih vstopilo v nov študij. Novo abonmajsko sezono 2024/2025 bo odprla predstava 64 priznane hrvaške dramatičarke Tene Štivičič, ki obravnava vse bolj pereče težave zahodne družbe: nezmožnost zanositve. Urbano dramo z elementi humora v prevodu Dijane Matković bo režirala Nina Šorak. Dramaturg bo Milan Ramšak Marković, scenografija bo v rokah Urše Vidic, kostumi bodo v odgovornosti Tine Pavlovič, za glasbo bo poskrbel Laren Polič. V igralski zasedbi bo kot gostja ponovno sodelovala Nika Rozman, iz domačega ansambla pa bodo igrali Jure Kopušar, Helena Peršuh, Radoš Bolčina, Urška Taufer, Gorazd Jakomini in Blaž Valič. Premiera bo predvidoma 18. septembra na malem odru.

Tantadruj je skupna mesečna čezmejna priloga treh primorskih profesionalnih gledališč. V času gledališke sezone izhaja vsako tretjo sredo v mesecu in sicer hkrati v Primorskih novicah in Primorskem dnevniku.

Izdajatelj: Primorske novice, d.o.o. Koper, s.r.l. Capodistria Cesta Marežganskega upora 2, 6000 Koper Primorski dnevnik Ulica Montecchi 6, Trst

UREDNIKA IN REDAKTORICA: Maja Pertič Gombač
SOUSTVARJALCI: Miha Trefalt (Gledališče Koper), Ana Kržišnik Blažica, Martina Mrhar in Metka Sulič (Slovensko narodno gledališče Nova Gorica) ter Rossana Paliaga (Slovensko stalno gledališče Trst)

ELEKTRONSKI NASLOV: kultura@primorske.si
SKUPNA TISKANA NAKLADA: 28.000 izvodov.